

Leader-toiminta Keski-Suomessa 2023-2027

Jyväski, Maaseutukehitys, Vesuri-ryhmä ja Viisari

Paikalliset kehittämissuunnitelmat, painopisteet ja
rahoitus 2023-2027

Keski-Suomen Leader-ryhmät 2023-2027

Jyväsräihi

- Jyväskylän maaseutalueet, Laukaa, Muurame, Uurainen
- Rahoitus 3,8 M€

Maaseutukehitys

- Hankasalmi, Joutsa, Konnevesi, Luhanka, Toivakka
- Rahoitus 3,3 M€

Vesuri-ryhmä

- Jämsä, Keuruu, Kuhmoinen, Multia, Petäjävesi
- Rahoitus 3,5 M€

Viisari

- Karstula, Kannonkoski, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Saarijärvi, Viitasaari, Äänekoski
- Rahoitus 5,0 M€

www.keskisuomenmaaseutu.fi

Jyväällä-strategia

Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot

Painopisteellä edistetään kekseliäitä ratkaisuja, kuten lähipalveluiden turvaamista sekä kylien turvallisuus- ja muutosvalmiutta. Painopisteellä edistetään myös ympäristö- ja ilmastotekoja sekä digitaalisuutta.

Hyvinvoivat kylät

Painopiste keskittyy nuorten osallisuuteen, vapaa-aikaan ja kulttuuriin sekä kansainvälisyyteen.

Kehittyvät elinkeinot

Painopisteellä tuetaan yritysten kasvua ja kehittymistä sekä yritys vastuullisuutta. Painopisteellä tuetaan myös yritysten osaamista ja uudistumista mm. digitaalisuuden, kansainvälistymisen ja yhteistyön suhteen.

Kestävät tulevaisuusteot -läpileikkaava teema

Kaikissa hankkeissa huomioidaan toimenpiteiden jatkuvuus ja toiminnan vaikutukset fyysiseen ja sosiaaliseen ympäristöön. Hankkeet eivät aiheuta merkittävää haittaa ympäristölle.

Jyväällä

Jyväskiin paikallinen
kehittämisstrategia
2023-2027

LEADER

Jyväski

Jyväällä-strategian painopisteet 2023-2027

Älykkäät yhteisöt ja
ilmastoviisaat teot

Hyvinvoivat kylät

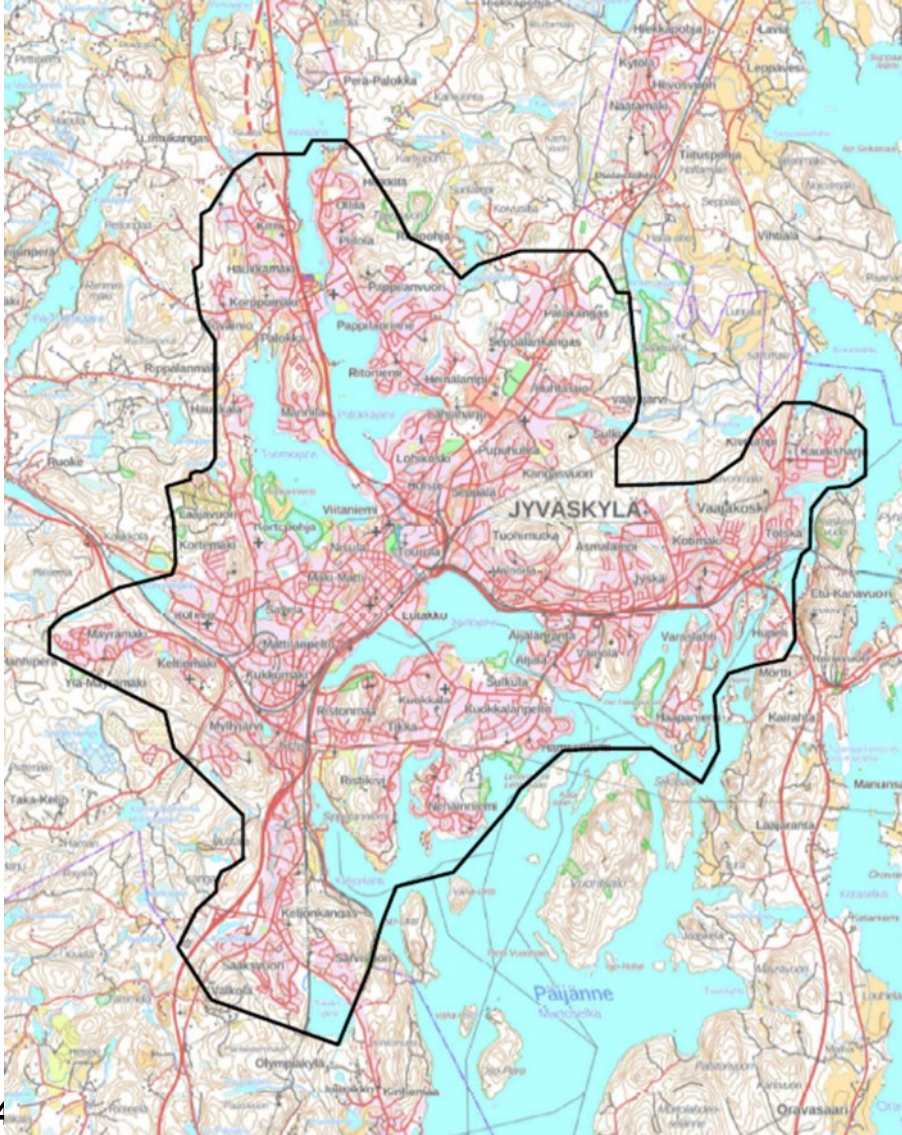

Kehittyvät elinkeinot

Läpileikkaavana teemana kestävä tulevaisuusteot

Jyväsriihen toiminta-alue

- Jyväsriihen toiminta-alue on Jyväskylän maaseutualue, Laukaa, Muurame ja Uurainen.
- Jyväsriihen alueesta on rajattu pois Jyväskylän kaupunkialue, jonka rajaus noudattelee ulomman kaupunkialueen ulkoreunaa.
- Linkki [karttarajaukseen](#)

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Kehittyvät elinkeinot

LEADER

Jyväskylä

Tärkeitä kumppaneita kehittämisessä: alueen yritykset, yrityskehittäjät, kuntien elinkeinopalvelut, yrittäjäjärjestöt, neuvontaorganisaatiot, yritysrahoitusta myöntävät tahot, oppilaitokset

Tämän hyväksi työskentelemme yhdessä!

Vuonna 2027 alueen elinkeinot ovat kehittyneet.

Yrittäjät:

- Kokevat yrittäjyyden innostavana ja kannattavana uravalintana
- Omistavat vahvoja, vastuullisesti toimivia ja työllistäviä yrityksiä
- Uudistavat yritystensä toimintaa tarpeen mukaan

Kasvu ja kehittyminen

Yritykset ovat laajentaneet toimintaansa

Uusia yrityksiä on syntynyt ja yhä useampi kokeilee osa-aikayrittäjyyttä

Yritysten jatkuvuus on turvattu, yrityksiin löytyy jatkajia

Osaaminen ja uudistuminen

Digitaalisuus on luonut uutta liiketoimintaa ja mullistanut liiketoimintamalleja

Yritykset tietävät mitä kansainvälistyminen vaatii ja saavat oppia ulkomailta

Yritykset ovat kehittäneet yhdessä liiketoimintaansa ja luovat uusia palveluita

Vastuullisuus

Yritykset tekevät vastuullisuustekoja ja osaaminen on lisääntynyt

Kestävää matkailua on kehitetty

Läpileikkaava teema: kestävä tulevaisuus

Muutos-
tavoitteemme

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Hyvinvoivat kylät

Tärkeitä kumppaneita kehittämisessä: yhdistykset, yhteisökehittäjät, kylätoimijat, kunnat, tutkimus- ja oppilaitokset, ympäristö- ja digiverkostot

Tämän hyväksi työskentelemme yhdessä!

Vuonna 2027 osallisuuden tunne on vahva.

Asukkaat:

- Viihtyvät kylässään
- Kokevat kuuluvansa kyläyhteisöönsä
- Voivat vaikuttaa kylänsä kehittämiseen

Nuoret

Nuoret viihtyvät omassa yhteisössään

Nuoret kehittävät lähiyhteisöjään ja -ympäristöään

Vapaa-aika ja kulttuuri

Vapaa-aikatoimintoja pidetään huolta ja ne ovat ahkerassa käytössä

Kyliltä löytyy vapaa-aikamahdollisuuksia, ja yhä useampi kyläläinen osallistuu

Paikalliskulttuuri kukoistaa

Kansainvälisyys

Uusia ideoita ja oppeja on saatu alueen kehittämiseen

Läpileikkaava teema: kestävä tulevaisuus

Muutos-tavoittemme

Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot

LEADER

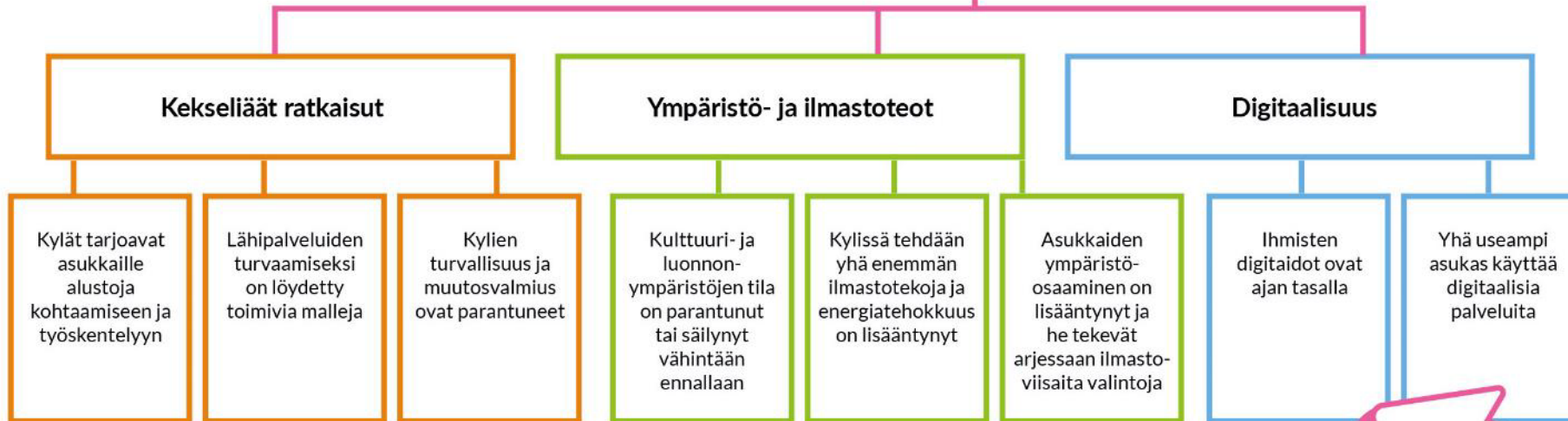
Jyväskylä

Vuonna 2027 yhteisöt ovat sopeutumiskykyisiä ja ennakoivat tulevaisuutta.

Kylät:

- Ovat rohkeita kokeilemaan uudenlaisia toimintatapoja ja oppimaan yhteisössä
- Varautuvat tulevaisuuteen ja ovat muutosvalmiimpia

Läpileikkaava teema: kestävät tulevaisuusteot

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin osarahoittama

Jyväsräiheen tulevat tilaisuudet:

- Jyväsräiheen yritystuki-info yrittäjille 19.4., Teams
- Jyväsräiheen hanketuki-info yhdistyksille ja yhteisöille 20.4., Teams
- Jyväsräiheen työntekijät kiertävät toukokuussa alueen kunnissa, lisätietoa tilaisuuksista on tulossa verkkosivuille.
  - 3.5. Laukaa
  - 15.5. Muurame
  - 30.5. Uurainen
  - Jyväskylä
- [Tutustu: Opas hankkeita suunnitteleville](#)

Ota yhteyttä:

Toiminnanjohtaja Leena Karjalainen, leena.karjalainen@jyvasriihi.fi

Hankeneuvoja Jenni Tiainen, jenni.tiainen@jyvasriihi.fi

www.keskisuomenmaaseutu.fi/jyvasriihi

Osallistu
Teamsissa!

Leader Jyväsräiheen RAHOITUSINFOT

Maaseuturahaston uusi rahoituskausi 2023-2027 käynnistyy. Infoissa esitellään Leader-rahoitusta Jyväskylän maaseutualueiden, Laukaan, Muuramen ja Uuraisten yrittäjille sekä yhteisöille.

Yrittäjille

Yritystuki-info 19.4.2023 klo 16.30-17.30

Yhdistyksille ja yhteisöille

Hanketuki-info 20.4.2023 klo 16.30-17.30

Jyväsräihi

maaseutu.fi

Euroopan unionin
osarahottama

Paikallinen kehittämisstrategia:

Mahdollistava Maaseutukehitys 2023-2027

www.keskisuomenmaa-seutu.fi/maaseutukehitys

Mahdollistava Maaseutukehitys 2023-2027

LEADER
Maaseutukehitys

 Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahaisto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

STRATEGIAN PAINOPISTEET

LEADER

Maaseutukehitys

1. KEHITTYVÄT YRITYKSET JA ELINKEINOT 20%

- yrityskohtaiset toimenpiteet (osa-aikaiset, kokoaikaiset, aloittavat ja toimivat, maatilat)
  - yritystoiminnan käynnistäminen
  - maatalojen ja yritystoiminnan kokeilut
  - yritysten ympäristövastuulliset ratkaisut
  - tuotannon monipuolistaminen ja tehostaminen
  - uusien liikeideoiden, tuotteiden ja menetelmien kehittäminen
- yritysyhmien toimenpiteet
  - yritysten yhteistyön käynnistäminen, myös kansainvälisesti
  - yhteismarkkinointi ja -koulutus
  - yhteisten tuotteiden ja tuotantoprosessien luominen ja kehittäminen
- yleiset elinkeinojen kehittämisen toimenpiteet
  - yritysten yleiset digitalisaatiota edistävät ratkaisut
  - toimialojen sisäiset ja väliset yhteistyötoimet
  - yritysverkostojen luominen ja vahvistaminen

2. UUDISTUVAT JA ÄLYKKÄÄT YHTEISÖT 30%

- yhteisölliset ja yhteistyötä edistävät toimenpiteet
  - yhdistystoimijoiden yhteistyön vahvistaminen
  - vapaa-ajan asukkaiden aktivointi ja osallistaminen
  - uudenaikaiset asumisen ratkaisut ja niiden kokeilut
  - yhteisöllisyyttä lisäävät investoinnit
  - paikallisen kulttuuriperinnön säilyttäminen ja elävöittäminen
- älykkäät kylät toimenpiteet
  - uusien palveluiden ja palveluketjujen kokeilut ja käynnistäminen
  - uudet liikenne- ja logistiikkaratkaisut
  - omavaraisuuden ja varautumisen lisääminen
  - uudistuva kulttuuri- ja harrastustoiminta

3. KESTÄVÄT ILMASTO- JA YMPÄRISTÖ-RATKAISUT 50%

- ympäristön tilaa parantavat aineettomat ja aineelliset investoinnit
- luonnonympäristöstä huolehtiminen
- luonnon kestävä hyödyntäminen
- kiertotalouden edistäminen ja sivuvirtojen hyödyntäminen
- ympäristöinnovaatioiden paikallinen käyttöönotto
- kulttuuriympäristön vaaliminen

LÄPILEIKKAAVAT TEEMAT

Nuoret

Älykkäät ratkaisut

Digitalisaatio

Uudistuminen

Ilmaston muutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen

Yhteistyö

Kestävä kehitys

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahjoittama

Vesuri-ryhmän strategian painopisteet

- Kehittyvät ja vastuulliset elinkeinot ja yritykset 50 %
- Vaikuttavat ja viisaat luonto-, ympäristö- ja kulttuuriteot 25 %
- Älykkäät ja vireät kylät ja yhteisöt 25 %

Vesuri-ryhmän vision mukaisesti alueella kehitetään hyvää elämästä parempaa. Hyvä maaseutu on kaikenikäisten, mutta painopisteissämme korostuvat nuoret. Muut läpileikkaavat teemat ovat kansainvälisyys, ilmasto ja älykäs maaseutu.

www.keskisuomenmaaseutu.fi/vesuri

Kehittämisen painopisteet

LEADER

Vesuri-ryhmä

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

HANKE- JA YRITYSTUKIEN VALINTAPERUSTEET

Vesuri-ryhmä on laatinut valintaperusteet hanketuille ja yritystuille. Perusteet on jaettu pakollisiin ja valintaa tukeviin pisteytettäviin perusteisiin. Rahoitettavan hankkeen tulee täyttää kaikki pakolliset perusteet ja saada vähintään 3 pistettä.

Hallitus laittaa hankkeet kokouksittain paremmuusjärjestykseen pisteytyksen perusteella ja valitsee rahoitettavat hankkeet.

Tukien pakolliset perusteet

Hanke toteuttaa Vesuri-ryhmän paikallista kehittämisstrategiaa ja edistää jotain näistä strategian painopisteistä:

1. Kehittyvät ja vastuulliset elinkeinot ja yritykset
2. Vaikuttavat ja viisaat luonto-, ympäristö- ja kulttuuriteot
3. Älykkäät ja vireät kylät ja yhteisöt

HANKETUET

- Hakijan toiminta on yleishyödyllistä
- Hanke kohdistuu muuhun kuin hakijan normaaliin tai lakisääteiseen toimintaan
- Hankkeen lähtökohtana ovat paikalliset tarpeet
- Hankkeen hyöty kohdistuu pääasiassa Vesuri-ryhmän alueelle
- Hakijalla on hankkeen toteuttamiseksi riittävä yksityinen rahoitus
- Hakija on selvittänyt hankeaikaisen väli-rahituksen
- Hankkeella tavoitellaan pysyviä vaikutuksia

YRITYSTUET

- Hanke kohdistuu mikroyritykseen
- Hankkeen vaikutus kilpailutilanteeseen on vähäinen
- Hanke lisää tai säilyttää työpaikkoja
- Hankkeen lähtökohtana ovat Vesuri-ryhmän alueen yrittäjien tarpeet
- Hankkeen hyöty kohdistuu pääasiassa Vesuri-ryhmän alueelle
- Hakijalla on hankkeen toteuttamiseksi riittävä yksityinen rahoitus

Kehittämisyhteistyöt

- Hankkeen lähtökohtana ovat hakijan tarpeet
- Hanke edistää yrittäjyyttä Vesuri-ryhmän alueella
- Hakijalla on toimialaan nähden vaadittava ammatillinen osaaminen

Pisteytettävä arviointi

0 ei koske hakemusta 1 jonkin verran 2 paljon

Maksimipisteet ovat 14 pistettä. Rahoitusta ei myönnetä, mikäli hakija saa alle 3 pistettä.

HANKETUET

- Hanke edistää yhteisöllisyyttä
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä tai verkostoitumista
- Hankkeessa on huomioitu ympäristövaikutukset
- Hankkeessa on huomioitu nuoret
- Hanke kehittää alueen palveluja
- Hankkeessa huomioidaan kansainvälisyys
- Hankkeeseen on määritelty hankekohtainen tavoite ja mittari sen seuraamiseen

YRITYSTUET

- Hanke kehittää yrityksen toimintaedellytyksiä
- Hanke edistää yhteistyötä tai verkostoitumista
- Hankkeessa on huomioitu ympäristövaikutukset
- Hankkeessa on huomioitu nuoret
- Hanke kehittää alueen palveluja
- Hankkeessa huomioidaan kansainvälisyys
- Hankkeeseen on määritelty hankekohtainen tavoite ja mittari sen seuraamiseen

Kestävästi keskiössä, Viisari välittää -strategian painopisteet

Innovatiivisuus ja uudistumiskyky

- Oppiminen ja uudet ajattelumallit
- Tuotanto ja palvelut: joukkoistaminen ja alustatalous
- Maatalouden kokeilut: Uudet tuotantokasvit ja menetelmät
- Data ja digitaalisuus: palveluissa, osallisuudessa ja vaikuttamisessa.

Vireys: tahtoa & kykyä

- Digitaalisuutta, osallisuutta ja paikallista kulttuuria.
- Verkostoituminen ja kansainvälisyys.
- Yrittäjäyys, yrittäjien jaksaminen ja hyvinvointi
- Lähiuotanto, kestävä tuottaminen

Asumisen uudet tuulet ja ympäristövoimavarana

- Lähiluonto voimavarana
- Monipaikkaisuus: etätyöratkaisujen kehittäminen, uudet palveluketjut- ja mallit
- Uudet asumisratkaisut eri elämäntilanteisiin.
- Kulttuuriympäristö näkyväksi

Kestävästi keskiössä, Viisari välittää

Leader Viisari ry:n kehittämisstrategia

vuosille 2023-2027

Sisä-Suomen Kalaleader

Kestävää kasvua kalasta –strategia

Visio: Sisä-Suomen Kalaleader on vahva kestävän kasvun kalatalouden alue vuonna 2027

Visiossa määriteltyyn tavoitetilään päästään toteuttamalla neljää strategista toimintalinjaa:

1. Innovaatiot ja alan kehittymisen varmistaminen
2. Ympäristötoimet, muutokseen varautuminen ja resilienssi
3. Raaka-aineen saannin ja tuotannon arvon lisääminen
4. Monirahastoisuus ja asiantuntijatahojen yhteistyö

Toiminta-alue kattaa Keski-Suomen ja Päijät-Hämeen maakunnat sekä Kouvolan, Pertunmaan ja Kuhmoisten kunnat.

www.paijanne-leader.fi/kalatalousryhma/

Sisä-Suomen
Kalaleader

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama